

TIKUVCHILIKNING MUAMOLI JIHATLARINI BARTARAF ETISH TAMOYILLARI

Umaraliyeva Muxabbat Isakovna

Pisken humanity 2-son Kasb-xunar maktabi.

Ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Email.muxabbatisoqovna70@gmail.com

Ashurova Farida Mirmaxmadovna

Toyloq tuman 2-son kasb-hunar maktabi.

Ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Email. ulugbekasurov27@gmail.com

Annotatsiya. Tikuvchilik — bu o'zbek xalqining qadimiy va muhim san'ati bo'lib, hozirgi kunda ham turli sohalarda keng qo'llaniladi. Biroq, bu sanoatning rivojlanishi bilan birga, u turli muammolar va qiyinchiliklarga ham duch kelmoqda. Tikuvchilik sohasida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun bir qator tamoyillar va yondashuvlar zarur. Ushbu maqolada tikuvchilikning asosiy muammolarini va ularni bartaraf etish yo'llarini tahlil qilamiz.

Kalit so'zlar. Tikuvchilik, muammolar, ekalogik, taminot, sifat, mahsulot, texnologiya;

Annotation. Tailoring is an ancient and important art of the Uzbek people, which is still widely used in various fields. However, along with the development of this industry, it also faces various problems and challenges. A number of principles and approaches are needed to solve the problems that arise in the sewing industry. In this article, we will analyze the main problems of sewing and ways to solve them.

Key words. Tailoring, problems, environmental, supply, quality, product, technology;

KIRISH

Tikuvchilikning birinchi va eng asosiy muammolaridan biri sifatli xom ashyolarning yetishmasligidir. Xom ashyo sifatining pastligi yoki yetishmasligi ishlab chiqarish jarayonining sekinlashishiga, natijada mahsulotning sifatsiz bo'lishiga olib keladi. Bartaraf etish tamoyillari:

Xom ashyo ta'minotini diversifikatsiya qilish: Xom ashyo yetkazib beruvchilarning turli xil manbalaridan foydalanish, shu bilan birga, lokal ishlab chiqaruvchilar bilan hamkorlik qilish, mahalliy xom ashyoni qo'llash orqali xom ashyo yetishmasligini bartaraf etish mumkin.

Sifatni nazorat qilish: Mahsulotlarning sifatini tekshirish uchun aniq va qat'iy me'yorlar ishlab chiqish, shuningdek, har bir ishlab chiqarish bosqichida sifatni nazorat qilish tizimini joriy etish.

2. Texnologik innovatsiyalarning yetishmasligi;

Tikuvchilik sanoati ko‘p hollarda eski texnologiyalar va uskunalar bilan ishlaydi, bu esa ishlab chiqarishning samaradorligini pasaytiradi va mahsulot sifatini yaxshilashni qiyinlashtiradi.

Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish: Innovatsion texnologiyalarni ishlab chiqarish jarayoniga joriy etish, raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali ishlab chiqarishni yanada tez va samarali qilish mumkin. **Mehnat sharoitlari va kasb mutaxassisliklari** tikuvchilik sanoatida ishlovchi ishchilar ko‘pincha qiyin va past maoshli sharoitlarda faoliyat yuritadilar. Shuningdek, malakali mutaxassislarga ehtiyoj bor.

1-rasm: Ekologik jihatdan qulay tikuv mashinalari.

Ekologik muammolar. Tikuvchilik sanoati ekologik muammolarga ham duch kelmoqda. Xom ashyo ishlab chiqarish va tikuvchilik jarayonlari ko‘plab tabiiy resurslarni sarflaydi va atrof-muhitga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi. **Ekologik toza texnologiyalarni joriy etish:** Tikuvchilik jarayonida ekologik toza materiallar va energiya samarador texnologiyalaridan foydalanish.

2-rasm. Dastlabki tikuv mashinalari

Globalizatsiya tufayli, tikuvchilik sanoatiga qator xalqaro kompaniyalar kirib kelmoqda. Bu, o'z navbatida, mahalliy ishlab chiqaruvchilar uchun katta raqobatni yuzaga keltirmoqda.

Mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirish: Mahalliy ishlab chiqaruvchilarga qo'llab-quvvatlash ko'rsatish, o'z mahsulotlarini raqobatbardosh qilish va xorijiy bozorlarga kirish imkoniyatlarini yaratish.

Mijozlarga individual xizmat ko'rsatish: Raqobatchilardan ajralib turish uchun mijozlarga individual yondashuvni ta'minlash, maxsus buyurtmalar va dizaynlar yaratish orqali bozorni kengaytirish.

TADQIQOT METODOLOGIYASI Tikuvchilikdagi muammolarni hal qilish uchun tanlanadigan metodologiya ilmiy tadqiqotning turiga qarab farq qiladi. Tikuvchilik sanoatining muammolarini bartaraf etish uchun sifatli (kvalitativ) va miqdoriy (kvantitativ) tadqiqot metodlarini birgalikda qo'llash mumkin.

Bartaraf etish tamoyillari: Mehnat sharoitlarini yaxshilash. Ishchilar uchun xavfsiz va qulay ish sharoitlari yaratish, ularning sog'lig'iga zarar yetkazmaslik uchun zamonaviy ish joylarini tashkil etish. **Malakali ishchi kuchini tayyorlash.** Kollejlar va o'quv markazlarida tikuvchilik sohasiga oid maxsus kurslar va treninglar tashkil etish, shuningdek, yoshlarni ushbu sohada faoliyat yuritishga rag'batlantirish. **Sifatli tadqiqot metodlari (kvalitativ metodlar)** Sifatli tadqiqotlar asosan tizimli tushuncha va qiyosiy tahlilga asoslanadi. Tikuvchilik sanoatidagi muammolarni chuqur o'rganish uchun quyidagi sifatli metodlardan foydalanish mumkin. **Intervyular va suhbatlar.** Tikuvchilar, ishlab chiqarish rahbarlari, xom ashyo yetkazib beruvchilar va boshqa mutaxassislar bilan chuqur suhbatlar o'tkazish. Bu orqali mahsulot sifatidagi muammolar, texnologik uzilishlar, mehnat sharoitlari va ishchilar malakasi haqida batafsil ma'lumot olish mumkin. **Kuzatish** Tikuvchilik jarayonlarini bevosita kuzatish va ishlab chiqarishning samaradorligini o'rganish. Bu metod orqali ishlab chiqarishdagi muammolarni aniqlash va bartaraf etish imkoniyatlari haqida qarorlar qabul qilish mumkin. **Fokus-guruhlar** Ishchilar va rahbarlar bilan bo'lgan fokus-guruhlar orqali tajriba almashish, muammolarni birgalikda tahlil qilish va ularning yechimlarini ishlab chiqish. Miqdoriy tadqiqotlar aniq va o'lchovli natijalar olish uchun qo'llaniladi. Tikuvchilikdagi muammolarni miqdoriy usullar yordamida o'rganish uchun quyidagi metodlardan foydalanish mumkin:

So'rovlar va anketalar Tikuvchilar va ishlab chiqarish rahbarlariga anketalar tarqatish orqali xom ashyo sifatiga, texnologik uzilishlarga, ishchi kuchining malakasiga va mehnat sharoitlariga doir ma'lumotlar to'plash. **Statistik tahlil** Olingan ma'lumotlarni statistik usullar yordamida tahlil qilish. Masalan, xom ashyo yetishmasligi, ishlab chiqarish samaradorligi yoki ishchi kuchining malakasiga doir statistik tahlillar olib borish. **Eksperimentlar** Yangi texnologiyalarni sinovdan o'tkazish va ularning ishlab chiqarish samaradorligiga ta'sirini o'rganish. Bu orqali muammoning yechimini tajriba orqali aniqlash mumkin.

TAHLIL VA NATIJALAR MUHOKAMASI Tikuvchilik sanoatining muammolarini bartaraf etish bo'yicha tadqiqot natijalariga asoslanib quyidagi tavsiyalarni ishlab chiqish mumkin: **Texnologik yangilanishlar** Eskirgan

texnologiyalarni yangilash, avtomatizatsiya va raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish. **Ishchilar malakasini oshirish** Ishchilarni muntazam ravishda o'qitish, ularni yangi texnologiyalar bilan tanishtirish va malakali kadrlar tayyorlash. **Xom ashyo sifatini oshirish** Xom ashyo yetkazib beruvchilar bilan yaqindan ishlash, sifat nazoratini kuchaytirish va yangi xom ashyo manbalarini izlash. **Ekologik barqarorlik** Atrof-muhitni himoya qilish, chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash texnologiyalarini joriy etish.

XULOSA VA TAKLIFLAR Tikuvchilik sanoatida yuzaga keladigan muammolarni bartaraf etish uchun zamonaviy texnologiyalarni qo'llash, malakali ishchi kuchini tayyorlash, bozorni chuqur o'rganish va ekologik toza texnologiyalarga o'tish muhim ahamiyatga ega. Ushbu tamoyillarni joriy etish orqali tikuvchilik sanoati samaradorligini oshirish va sifatli mahsulotlar ishlab chiqarish imkoniyatlarini yaratish mumkin. Shuningdek, ishlab chiqarishni innovatsion yondashuvlar bilan rivojlantirish orqali u global miqyosda raqobatbardosh bo'lishi mumkin. Tikuvchilikning muammoli jihatlarini bartaraf etish bo'yicha ilmiy tadqiqot metodologiyasi ko'p jihatdan tizimli va chuqur tahlilga asoslanadi. Sifatli va miqdoriy metodlarni birgalikda qo'llash orqali ishlab chiqarish jarayonidagi muammolarni aniqlash va samarali yechimlar taklif qilish mumkin. Tadqiqot metodologiyasining asosiy vazifalaridan biri — ilmiy jihatdan ishonchli va aniq natijalarga erishishdir, bu esa tikuvchilik sanoatining rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Q.M.Abdullayeva. Tikuvchilik buyumlarini loyihalash va modellashtirish asoslari. Nizomiy nomidagi TDPU bosmaxonasi, 2003.
2. T.A. Ochiylov. Gazlamashunoslik. — T., G'G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2003.
3. Ayollar ust kiyimining tikuvchisi — chevar. O'quv qo'llanma. — T., «Talqin», 2003.
4. G. O. Qulijanova, S.S.Musayev. Yengil sanoat mahsulotlari texnologiyasi. O'quv qo'llanma. — T., G'G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2002.
5. Faxriddin B., No'monbek A. ABS SISTEMASI BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNING TORMOZ SAMARADORLIGINI MATEMATIK NAZARIY TAHLILI //International journal of scientific researchers (IJSR) INDEXING. – 2024. – T. 4. – №. 1. – С. 333-337.
6. M. Jabborova. Tikuvchilik texnologiyasi. —T., «O'qituvchi», 1989.
7. T.M. Poshshaxo 'jayeva. Xizmat ko'rsatish mehnati. 5 - 7 - sinflar uchun o'quv qo'llanma. — T., «O'qituvchi», 1997
8. Xuzriddinovich B. F. et al. ABS BILAN JIHOZLANGAN AVTOMOBILNI TORMOZ PAYTIDA O'ZO'ZIDAN VA MAJBURIY TEBRANISHLARINI TORMOZ SAMARADORLIGIGA TA'SIRINI TAHLIL QILISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 81-87.
9. Karshiev F. U., Abduqahorov N. ABS BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLAR TORMOZ TIZIMLARINING USTIVORLIGI //Academic research in educational sciences. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 787-791.